

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **T., spoločnosť s ručením obmedzeným**, H., X. X. V., IČO: X., zastúpeného JUDr. P. K., advokátom, S., X. X. Bratislava, proti žalovanému: **T., a.s.**, Š., X. X. Bratislava, IČO: X., zastúpenému JUDr. I. G., advokátkou, H., X. X. Dunajská Streda, za účasti vedľajšieho účastníka: **S., M.**, X. X. Bratislava, IČO X., zastúpeného JUDr. M. K., advokátom, M., X. X. Bratislava, o neplatnosť uznesenia valného zhromaždenia, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 27 Cb 70/02-206 zo dňa 27. októbra 2004, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27. októbra 2004 č.k. 27 Cb 70/02-206 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom žalobu o určenie neplatnosti uznesení prijatých na mimoriadnom valnom zhromaždení žalovaného konaného dňa 29.4.2002 zamietol. Taktiež zamietol žalobu o neplatnosť uznesení prijatých na riadnych a mimoriadnych valných zhromaždeniach žalovaného konaných dňa 27.9. 2001, 24. 1. 2002, 29. 4. 2002, 30. 5. 2002, 18. 12. 2002, 29. 5. 2003, 12. 9. 2003 a 7. 5. 2004.

Z obsahu žaloby vyplýva, že žalobca dňa 9.10.1998 nadobudol 110 akcií žalovaného. Podľa stanov žalovaného mal žalovaný odoslať akcionárom vlastniacim akcie na meno pozvánku na valné zhromaždenie najmenej 30 dní pred konaním valného zhromaždenia. Žalovaný nedoručil žalobcovi, ktorý je akcionárom vlastniacim akcie na meno, pozvánku na valné zhromaždenie, ktoré sa konalo dňa 29.4.2002 a žalobca sa nemal možnosť o konaní tohto valného zhromaždenia dozvedieť, a preto sa ho nezúčastnil. Tým bolo porušené jeho právo akcionára podľa stanov žalovaného a podľa Obchodného zákonníka. Žalovaný namietal, že žalobca nie je akcionárom žalovaného, a preto nie je aktívne legitimovaný na podanie tejto žaloby o neplatnosť uznesení prijatých na valných zhromaždeniach žalovaného.

Súd prvého stupňa dospel k záveru, že žalobca podľa § 183 a § 131 ods. 1 Obchodného zákonníka nepreukázal, že v čase konania napadnutých valných zhromaždení žalovaného, bol jeho akcionárom. Predložená fotokópia výpisu z účtu majiteľa C. P. vedeného v S. C. P. SR, a.s., ku dňu 25.11.1998, preukazujúca vlastníctvo 110 ks C. P. žalovaného, nepreukazuje, že by bol vlastníkom akcií žalovaného v čase konania napadnutých valných zhromaždení.

Podľa § 2 ods. 3 zákona č. 192/1995 Z.z., predmetom privatizácie nemôžu byť akcie T., a.s., Bratislava, ktorých držiteľom alebo vlastníkom je štát, alebo fond, a preto žalobca nemohol dňa 9.10.1998, teda v čase, keď bol v platnosti zákon č. 192/1995 Z.z., nadobudnúť 110 ks akcií žalovaného. Preto súd žalobu zamietol. O trovách rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného priznal náhradu trov konania.

Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Namietal, že rozhodnutie trpí viacerými procesnými vadami, je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov a súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci a nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností.

Uviedol, že žalobca dňa 26.10.2004 doručil súdu námietku neprípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka do konania, a to z dôvodu, že Slovenská republika nemá právny záujem na výsledku konania o neplatnosť uznesení valných zhromaždení žalovaného. Súd prvého stupňa o nej vôbec nerozhodol, vo veci však konal ako s vedľajším účastníkom – Slovenská republika – M., čo je v rozpore s ustanovením § 93 ods. 2 O.s.p. Súd prvého

stupňa neakceptoval návrh žalobcu na vykonanie ďalšieho dôkazu – výzvy na Úrad pre finančný trh Bratislava na predloženie spisu Ministerstva financií SR č. 043/1998/SAN, aby zistil, či bolo vo veci vydané nové rozhodnutie vo veci Najvyšším súdom zrušeného rozhodnutia Ministerstva financií SR, ktorým nariadilo S. C. P. SR Bratislava, a.s., „odúčtovať“ z účtu majiteľa – žalobcu 110 akcií T., a.s., a tieto „naúčtovať“ na účet predchádzajúceho majiteľa SR – M. . Z uvedeného by bolo preukázané, že vo veci nebolo vydané nové rozhodnutie, platí stav zodpovedajúci zmenovému výpisu z účtu majiteľa zo dňa 9.10.1998, teda, že žalobca je vlastníkom 110 akcií žalovaného, je teda jeho akcionárom a je aktívne legitimovaný na podanie predmetnej žaloby. Ďalej žalobca poukázal na to, že súd prvého stupňa na vec nesprávne aplikoval zákon č. 192/1995 Z.z. o zabezpečení záujmov štátu pri privatizácii strategicky dôležitých štátnych podnikov a akciových spoločností, lebo sa nejedná o privatizáciu, pretože žalobca predmetné akcie nenadobudol na základe zákona č. 192/1991 Zb., ani zákona č. 92/1991 Zb., ale ich nadobudol na základe núteného výkonu rozhodnutia v rámci exekučného konania vedeného proti povinnému – Slovenskej republike, čo Exekučný poriadok nevyučoval. Žalobca preto navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol potvrdiť rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne. Uviedol, že pripustenie vedľajšieho účastníka na strane žalovaného do konania nemôže mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, ako to uvádza žalobca v odvolaní. Taktiež nepovažuje za správne tvrdenie žalobcu, že súd nedostatočne zistil skutkový stav, keď nezistoval, či po rozhodnutí Najvyššieho súdu SR č. k. SŽ 143/01 zo dňa 28.5.2002 S. C. P. SR uviedlo do pôvodného stavu platného pred 9.10.1998 evidenciu účtu majiteľa M., ako jediného majiteľa akcií vydaných spoločnosťou T., a.s., pretože ani týmto rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sa postavenie žalobcu nezmenilo a nestal sa vlastníkom akcií žalovaného. Žalovaný nesúhlasí s názorom žalobcu v tom, že akcie T., a.s., mohol nadobudnúť v exekúcii, pretože podľa § 114 Exekučného poriadku exekúciou nemožno postihnúť veci, ktorých predaj je podľa osobitných predpisov zakázaný. Akcie, ktoré si nárokuje žalobca, majú povahu vlastníctva, ktoré podľa čl. 20 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky bolo v čase konania exekúcie vyhradené zákonom č. 192/1995 Z. z.

do vlastníctva subjektov, medzi ktoré žalobca nepatrí, a preto nemohol sa stať ich vlastníkom ani na základe výkonu rozhodnutia voči Slovenskej republike. Keďže exekúcia sa uskutočnila protizákonne, nemohlo dôjsť platne a účinne k zániku vlastníctva vlastníka uvedených akcií – štátu, a preto takéto protiprávne nadobudnutie vlastníctva akcií zo strany žalobcu nemôže požívať právnu ochranu a takýto úkon musí byť postihnutý absolútnou neplatnosťou. Žalobca v čase konania valných zhromaždení nebol zapísaný v zozname akcionárov žalovaného, preto sa nemohol domáhať účasti na valných zhromaždeniach žalovaného a následnej neplatnosti uznesení valných zhromaždení žalovaného. Ak sa žalobca chce domáhať práva účasti na valnom zhromaždení žalovaného, musí sa najprv domôcť zápisu do zoznamu jeho akcionárov.

Vedľajší účastník na strane žalovaného vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol potvrdiť rozsudok súdu prvého stupňa ako správny. Uviedol, že má právny záujem na výsledku toho konania, pretože jeho výsledkom môže byť ovplyvnené jeho právne postavenie napríklad tým, že v prípade vyslovenia neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia nebude mať právo na podiel zo zisku spoločnosti (dividendu). Podľa zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby (“Zákon o veľkej privatizácii“) pod pojmom privatizácia je zahrnutý akýkoľvek prevod majetku štátu. Prevod majetku v rámci exekučného konania je „núteným“ prevodom vlastníckeho práva, je teda prevodom v zmysle zákona o veľkej privatizácii, ktorý podľa § 1 ods. 1 zákona o veľkej privatizácii nespadá pod vecný rozsah Exekučného poriadku a ide teda o vec, ktorá nepodlieha predaju, Ak teda akcie žalovaného nemohli byť privatizované, nemohli byť ani exekvované a postihnuté v exekučnom konaní, nakoľko ide o veci, ktorých predaj je zakázaný, a ktoré teda exekúcii nepodliehajú v zmysle § 114 Exekučného poriadku. Vyjadrenie vedľajšieho účastníka v ďalšom je plne v zhode s vyjadrením žalovaného k odvolaniu žalobcu v tomto konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý vo veci konal ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal vec v rozsahu podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 písm. e/ O.s.p., a zistil, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Súd prvého stupňa vo veci konal ako s vedľajším účastníkom konania na strane žalovaného so Slovenskou republikou – M., M., Bratislava, na návrh tohto vedľajšieho účastníka z 31.5.2004. Žalobca písomným podaním z 25.10.2004 navrhol, aby súd

nepripustil do konania na strane žalovaného tohto vedľajšieho účastníka z dôvodu, že ten nemá právny záujem na výsledku konania, pretože predmetom rozhodovania v tejto veci nie je určenie vlastníctva akcií Slovenskej republiky, ale určenie, či žalobca je akcionárom žalovaného a či je aktívne legitimovaný na podanie tejto žaloby. Súd prvého stupňa o tomto návrhu žalobcu nerozhodol.

V zmysle § 93 ods. 2 veta druhá O.s.p., o prípustnosti vedľajšieho účasti súd rozhodne len na návrh. To znamená, že pokiaľ osoba vstupuje do konania z vlastnej iniciatívy a žiadny z účastníkov nemá proti jej vstupu námietky, stáva sa vedľajším účastníkom doručením jej oznámenia súdu, že vstupuje do konania na strane jedného z účastníkov konania bez toho, aby súd o prípustnosti jej vedľajšieho účasti rozhodoval. Keď však niektorý z účastníkov má námietky proti takémuto vstupu do konania, súd musí o návrhu na vstup do konania rozhodnúť uznesením. Na základe uvedeného bude preto úlohou súdu prvého stupňa rozhodnúť o návrhu Slovenskej republiky – Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky na vstup do konania ako vedľajší účastník na strane žalovaného po zistení, či má Slovenská republika – M. právny záujem na výsledku tohto sporu, alebo nie.

Podľa § 135 ods. 1 veta druhá O.s.p., súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd.

Odvolačný súd zistil, že v priebehu tohto odvolacieho konania žalobca podal na Ústavný súd Slovenskej republiky sťažnosť, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces podľa Ústavy Slovenskej republiky a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 M Obdo 5/2005 z 28. júna 2006. Ústavný súd Slovenskej republiky na svojom neverejnom zasadnutí dňa 11. decembra 2007 o tejto sťažnosti rozhodol Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky č. II. ÚS 159/07-37 tak, že:

1. Základné právo žalobcu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 M Obdo 5/2005 z 28. júna 2006 porušené bolo.

2. Zrušuje rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 M Obdo 5/2005 z 28. júna 2006 a vec vracia v rozsahu zrušenia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Ústavný súd v odôvodnení tohto svojho nálezu uvádza, že sťažovateľ – T., s.r.o., akcie T., a.s., nadobudol v exekúcii, ako to vyplýva z právoplatného a vykonateľného rozsudku Okresného súdu vo Vranove nad Topľou z 13. januára 1997 sp. zn. 3 C 565/96. Právomoc posudzovať zákonnosť priebehu exekúcie zveruje Exekučný poriadok exekučnému súdu, ktorému poskytuje dostatočný priestor na zásah do jej priebehu rozhodovaním o námietkach proti nej alebo o jej prípadnom zastavení, či odklade, kedykoľvek počas vykonávania exekúcie, ak sú splnené zákonné predpoklady na takýto postup, a to aj z úradnej moci, teda bez návrhu účastníka exekučného konania. Iný všeobecný súd do priebehu exekúcie môže zasiahnuť iba na základe podaného odvolania, dovolania či mimoriadneho dovolania, a to ako súd vyššej inštancie. V tomto prípade sa tak stalo na základe mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora, o ktorom rozhodoval Najvyšší súd SR v konaní sp. zn. M Cdo 2/99. Je vylúčené, aby zákonnosť priebehu exekúcie posudzoval ako prejudiciálnu otázku súd v inom konaní, a to i v prípade, že ide o súd konajúci o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora smerujúcom proti rozhodnutiu vydanom v inom, než preskúmanom exekučnom konaní. Právnu istotu vytvorenú už nezmeniteľnosťou právoplatných súdnych rozhodnutí treba považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a v širšom kontexte za súčasť právneho štátu podľa čl. 1 Ústavy. K znakom právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty patrí neoddeliteľne princíp právnej istoty, ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva. Súčasťou tohto princípu je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď, teda to, že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované. V danom prípade došlo k porušeniu princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, a tým i k porušeniu zásady právnej istoty. Sťažovateľ totiž dôvodne a zákonne vychádzal z toho, že sa stal platne vlastníkom akcií, čo mu založilo aktívnu legitimáciu na zvolanie mimoriadneho valného zhromaždenia T., a.s.

Z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 M Obdo 5/2005 z 28. júna 2006 vyplýva, že súd zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava I z 18. novembra 2004 č.k. 34 Exre 89/X.-73 a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie. Z obsahu odôvodnenia tohto rozsudku vyplýva, že Okresný súd Bratislava I predmetným uznesením č. k. 34 Exre 89/X.-73 z 18. novembra 2004 poveril navrhovateľa T., spol. s r.o., H., V., zvolať v lehote 40 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia mimoriadne valné zhromaždenie obchodnej spoločnosti T., a.s., Bratislava. Navrhovateľ odvodzuje nadobudnutie vlastníctva akcií T., a.s., v rámci exekučného konania.

Podľa § 114 zákona č. 233/1995 Z.z. (Exekučný poriadok), exekúciou nemožno postihnúť veci, ktorých predaj je podľa osobitných predpisov zakázaný, alebo ktoré podľa osobitných predpisov exekúcii nepodliehajú. Preto, ak podľa zákona č. 92/1991 Zb., resp. zákona č. 192/1995 Z.z. v znení neskorších predpisov nemôže byť majiteľom akcií iný subjekt ako štát, potom nemohol navrhovateľ – T., s.r.o., v rámci exekučného konania platne nadobudnúť vlastnícke právo k akciám T., a.s., nemohol byť teda ich majiteľom a nebol ani aktívne legitimovaný na podanie návrhu, aby ho súd poveril ako akcionára zvolaním valného zhromaždenia T., a.s.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe toho, že je vo veci podľa § 135 ods. 2 O.s.p. viazaný citovaným nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky z 11. decembra 2007 sp. zn.: II ÚS 159/07-37 v tom, že žalobca je akcionárom T., a.s., a ako akcionár je aktívne legitimovaný na zvolanie mimoriadneho valného zhromaždenia T., a.s., preto nepovažuje napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa za vecne správny.

Súd prvého stupňa sa v konaní okrem vecnej aktívnej legitimácie žalobcu na podanie predmetnej žaloby o neplatnosť uznesení valných zhromaždení T., a.s., vôbec nezaoberal tým, či podľa § 183 Obchodného zákonníka v spojení s ustanovením § 131ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka došlo pri zvolávaní predmetných valných zhromaždení k porušeniu zákona, spoločenskej zmluvy alebo stanov žalovaného, a či toto porušenie mohlo mať za následok obmedzenie práva žalobcu ako akcionára a v konečnom dôsledku, či to mohlo mať za následok neplatnosť uznesení predmetných valných zhromaždení žalovaného.

Pretože súd prvého stupňa sa uvedeným skúmaním podmienok neplatnosti uznesení valných zhromaždení žalovaného v konaní nezaoberal, vec nesprávne právne posúdil a vo veci nevykonal ďalšie navrhované dôkazy, preto odvolací súd jeho rozhodnutie podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd prvého stupňa aj o náhrade trov odvolacieho konania.

Právnym názorom odvolacieho súdu je súd prvého stupňa viazaný (§ 226 O.s.p.) a v tomto konaní aj nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II ÚS 159/07-37 z 11. decembra 2007.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 30. apríla 2008

**JUDr. Zuzana Ď u r i š o v á , v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: